

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

No5

2026 MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afrovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Авезимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли	
STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna	
ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишеревич	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	35
Габбарова Ильмира Володиевна	
BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich	
ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна	
PEREGONDAGI HARAkatNI BOSHqARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSessorLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIqISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafro'z Tohir qizii	
HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHANGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR.....	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ..	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li	
IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHqARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich	
KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O‘TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO‘P O‘LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO‘Y BERISHI MUMKIN BO‘LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o‘g‘li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQRISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg‘ashova Madina, Jo‘rayev Muhiddin	
JAHON MOLIYAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA “TEJAMKOR ISHLAB CHIQRISH” KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	151
Mamasoliyev G‘ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDIY BARQARORLIKNI TA‘MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO‘LLARI.....	156
Mamadjanova Tuyg‘unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARIDA ISHLAB CHIQRISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO‘SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo‘ldoshevna	
AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O‘RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O‘tbosarov Abrorbek Adxamjon o‘g‘li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQRISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLISH VA UNING MUAMMOLARI	196
Ro‘zmetov Mansur	
O‘ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO‘LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIYAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIYAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o‘g‘li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG‘DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEKANIZMLARI	248
Marufxanov Davron Hasanovich O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI	268
Anvar Deberdiyev RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	278
Ruzibayeva Nargiza Hakimovna IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILiyATIGA YANGICHA YONDASHUV	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich OTMNI MOLIYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLIYAVIY MODELARI	290
Tuxliyev Bozor Karimovich TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufovna OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOYIY XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOELEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQLASH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayridin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLIYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURSLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURSLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI	452
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBALAR ASOSIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT SEKTORINI INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTЛАRI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	483
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQА TURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna	
МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY MEKANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEKANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEKANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich	
SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abduxoxor Abdivaitovich	
BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otanazarovich	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich	
ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Соң	
BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVTAMINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSIYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Oллоberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA OLISH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI VAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzal Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQUADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Ibojeva Sevinch, Sultonmurodova Xurinis	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoirazimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLUKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abduxalikova Komila Abduxalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI.....	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI.....	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH.....	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI.....	787
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES.....	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI.....	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI.....	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ.....	812
Kosimjonov Nozimjon Kozimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeqim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
CHIGITLI PAXTA TARKIBIDAN YOT ARALASHMALARNI AJRATISH UCHUN QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR.....	825
Bozorov Dilmurod Bahromjon o'g'li, Jakparov Oltinboy Rustamjon o'g'li	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND GREEN INITIATIVES: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	830
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
SOLIQ INSTRUMENTLARI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	834
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHI KONSENTRATSIYASINING HUDUDIY TAHLILI: VILOYATLAR VA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA HERFINDAHL-HIRSCHMAN INDEKSI	839
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	

CHARM-POYABZAL SANOATI TARMOG'INING RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI TO'G'RISIDA.....	847
Azimova Feruza Payziyevna, O. Maxmudov	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA RESURS EHTIYOJLARI.....	852
Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	
KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	858
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KREDITLASH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	864
Tajimuratova Nelufar Vays qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	
BAHOLANGAN RISKLARGA NISBATAN AUDITORNING HATTI-HARAKATLARI	876
A.Z.Avlokulov	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDİYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA OCHIB BERISHNI TAKOMILLASHTIRISH	880
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	885
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
FIZIK XAVFSIZLIK NAZORATI VA UNI ISPY DASTURI ASOSIDA MONITORING QILISH.....	892
Usmanbayev Doniyorbek Shuxratovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI	902
Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi, Koshanov Abdimurat Azat uli	
KALSIYLANGAN SODA ISHLAB CHIQRISHDA TEXNOLOGIK PARAMETRLARNI METROLOGIK TA'MINLASHNING AHAMIYATI	910
Ametova Biybisuliu Xamidullaevna, Ametov Quanishbay Xamidullaevich	
ЛЬГОТЫ ПО ПРЯМЫМ И КОСВЕННЫМ НАЛОГАМ И ИХ ГАРМОНИЧНОЕ СООТНОШЕНИЕ	915
Фаттоев Олимжон Гайрат ўғли	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASHNING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	920
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	

O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASHNING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Ulashova Zarnigor Botirali qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

"Iqtisodiyot nazariyasi" kafedrası assistenti, mustaqil izlanuvchisi

ORCID: [0009-0005-3853-5101](https://orcid.org/0009-0005-3853-5101)

Email: zarnigorulashova86@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekistonda ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning kambag'allikni qisqartirishdagi institutsional mexanizmlarini takomillashtirish masalalari tadqiq etilgan. Tadqiqot davomida ayollar tadbirkorligini rivojlantirishning nazariy asoslari, mavjud institutsional tizimning xususiyatlari hamda uning aholi bandligi va daromadlariga ta'siri tahlil qilingan. Shuningdek, davlat tomonidan amalga oshirilayotgan qo'llab-quvvatlash mexanizmlari va ularning samaradorligi baholangan. Tadqiqotda tahlil, taqqoslash, tizimli yondashuv va statistik usullardan foydalanilgan. Natijada ayollar tadbirkorligini rivojlantirish orqali kambag'allikni qisqartirishga xizmat qiluvchi institutsional mexanizmlarni takomillashtirish bo'yicha ilmiy taklif va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: ayollar tadbirkorligi, kambag'allikni qisqartirish, institutsional mexanizmlar, bandlik, aholi daromadlari, davlat qo'llab-quvvatlashi, iqtisodiy rivojlanish, inklyuziv o'sish, tadbirkorlik faoliyati, ijtimoiy-iqtisodiy siyosat.

Аннотация: В данной статье исследуются вопросы совершенствования институциональных механизмов поддержки женского предпринимательства в Узбекистане в целях сокращения бедности. В ходе исследования были проанализированы теоретические основы развития женского предпринимательства, особенности существующей институциональной системы и её влияние на занятость и доходы населения. Также дана оценка механизма государственной поддержки и их эффективности. В исследовании использованы методы анализа, сравнительного исследования, системного подхода и статистического анализа. По результатам исследования разработаны научные предложения и практические рекомендации по совершенствованию институциональных механизмов сокращения бедности посредством развития женского предпринимательства.

Ключевые слова: женское предпринимательство, сокращение бедности, институциональные механизмы, занятость, доходы населения, государственная поддержка, экономическое развитие, инклюзивный рост, предпринимательская деятельность, социально-экономическая политика.

Abstract: This article examines the issues of improving institutional mechanisms for supporting women's entrepreneurship in Uzbekistan as a tool for poverty reduction. The study analyzes the theoretical foundations of women's entrepreneurship development, the characteristics of the existing institutional system, and its impact on employment and income generation. It also evaluates current government support mechanisms and their effectiveness. Research methods such as analysis, comparative approach, system approach, and statistical methods were applied. Based on the findings, scientific proposals and practical recommendations were developed to improve institutional mechanisms aimed at reducing poverty through the development of women's entrepreneurship.

Keywords: women's entrepreneurship, poverty reduction, institutional mechanisms, employment, household income, state support, economic development, inclusive growth, entrepreneurial activity, socio-economic policy.

KIRISH

Hozirgi globallashuv va iqtisodiy transformatsiya sharoitida kambag'allikni qisqartirish hamda aholi farovonligini oshirish masalasi dunyo mamlakatlari oldida turgan ustuvor ijtimoiy-iqtisodiy vazifalardan biri hisoblanadi. Mamlakatlarning barqaror iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash, aholi daromadlarini oshirish va ijtimoiy tenglikni kuchaytirishda tadbirkorlik faoliyati, xususan ayollar tadbirkorligini rivojlantirish muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Chunki ayollarning iqtisodiy faolligi nafaqat yangi ish o'rinlari yaratish va oilaviy daromadlarni oshirishga, balki jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash hamda kambag'allik darajasini kamaytirishga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Jahon amaliyotida ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash iqtisodiy o'sishning muhim drayverlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. So'nggi yillarda ayollarning biznes faoliyatidagi ishtirokini kengaytirish, ularning moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini oshirish, kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirish va institutsional qo'llab-quvvatlash tizimlarini takomillashtirish bo'yicha turli mexanizmlar joriy qilinmoqda. Shu bilan birga, iqtisodiy rivojlanishning zamonaviy sharoitlarida ayollar tadbirkorligini rivojlantirish samaradorligi ko'p jihatdan mavjud institutsional muhit va qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining darajasiga bog'liq bo'lib qolmoqda.

O'zbekistonda ham so'nggi yillarda ayollar tadbirkorligini rivojlantirish va ularni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan keng ko'lamlı iqtisodiy islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, ayollarga imtiyozli kreditlar ajratish, kasb-hunar va tadbirkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish, bandlikni ta'minlash hamda ularning biznes tashabbuslarini rag'batlantirishga qaratilgan mexanizmlar joriy etildi. Amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida ayrim hududlarda ayollarning moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlari kengayib, institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining samaradorligini oshirish hamda mavjud tizimning hududiy va tarmoq xususiyatlarini yanada takomillashtirish bo'yicha izchil ishlar olib borilmoqda.

Mazkur holat ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning institutsional mexanizmlarini chuqur tahlil qilish, ularning kambag'allikni qisqartirishga ta'sirini baholash va mavjud tizimni takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan takliflar ishlab chiqish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Shu munosabat bilan ushbu maqolaning maqsadi O'zbekistonda ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning institutsional mexanizmlarini tahlil qilish hamda ularni kambag'allikni qisqartirish nuqtayi nazaridan takomillashtirish bo'yicha ilmiy taklif va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadbirkorlik nazariyasining shakllanishi va rivojlanishida Joseph Schumpeterning ilmiy qarashlari muhim o'rin egallaydi. U tadbirkorlikni iqtisodiy rivojlanishning asosiy harakatlantiruvchi omili sifatida baholab, innovatsiyalarni joriy etuvchi subyekt sifatida tadbirkorning rolini alohida ta'kidlaydi. Schumpeter (1934) iqtisodiy taraqqiyot yangi kombinatsiyalar, innovatsiyalar va tashabbuskorlik orqali yuzaga kelishini asoslagan. Mazkur yondashuv ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash masalasini ham iqtisodiy o'sish va kambag'allikni qisqartirishning muhim institutsional omili sifatida ko'rib chiqishga imkon beradi.

Tadbirkorlik faoliyatining bozor iqtisodiyotidagi funksional ahamiyatini izohlashda Kirznerning ilmiy qarashlari ham alohida ahamiyat kasb etadi. Kirzner (1973) tadbirkorni bozordagi imkoniyatlarni aniqlovchi va resurslardan samarali foydalanishni ta'minlovchi iqtisodiy subyekt sifatida tavsiflaydi. Ushbu yondashuv ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining bozor imkoniyatlaridan foydalanishdagi rolini tushuntirishda muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Peter Drucker (1985) tadbirkorlik va innovatsiyani zamonaviy iqtisodiyotning ajralmas qismi sifatida baholab, muvaffaqiyatli tadbirkorlik faoliyati uchun bilim, boshqaruv ko'nikmalari va institutsional muhit muhim ekanligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, tadbirkorlik iqtisodiy va ijtimoiy transformatsiyaning asosiy vositalaridan biri hisoblanadi. Bu nuqtayi nazar ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda davlat tomonidan yaratiladigan tashkiliy va institutsional infratuzilmaning ahamiyatini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Amartya Sen (1999) rivojlanishni inson erkinliklarini kengaytirish bilan bog'lab, kambag'allikni faqat daromad yetishmovchiligi emas, balki imkoniyatlarning cheklanganligi sifatida izohlaydi. Mazkur konsepsiya ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash orqali iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytirish va ijtimoiy tenglikni ta'minlash masalalarini chuqurroq tahlil qilish imkonini beradi. Ayniqsa, ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish ularning moliyaviy mustaqilligini ta'minlash bilan bir qatorda, oilalar farovonligini yaxshilash va kambag'allikni kamaytirishga xizmat qilishi ta'kidlanadi.

Muhammad Yunus (2007) mikrofinanslash tizimini kambag'allikni qisqartirishning samarali vositalaridan biri sifatida asoslab, ayniqsa ayollarni kichik biznes faoliyatiga jalb qilishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini yoritib bergan. Uning tadqiqotlarida mikrokreditlash tizimlari orqali ayollar tadbirkorligini rivojlantirish nafaqat daromad manbalarini kengaytirishi, balki ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashi ham qayd etiladi. Ushbu yondashuv O'zbekistonda ayollar tadbirkorligini moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirishda muhim metodologik asos hisoblanadi.

Institutsional iqtisodiyot nazariyasining yirik namoyandalardan biri bo'lgan Douglas North (1990) iqtisodiy rivojlanishda institutlarning rolini chuqur tahlil qilgan. U formal va noformal institutlarning iqtisodiy faoliyat samaradorligiga ta'sirini asoslab, institutsional muhitning tadbirkorlik rivojiga bevosita ta'sir ko'rsatishini ta'kidlaydi. Mazkur yondashuv ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda normativ-huquqiy baza, davlat dasturlari va moliyaviy institutlarning rolini o'rganishda muhim nazariy asos vazifasini bajaradi.

Ayollar tadbirkorligi bo'yicha zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda gender yondashuvi alohida ahamiyat kasb etmoqda. Ahl (2006) ayollar tadbirkorligi bo'yicha tadqiqotlarda mavjud stereotip yondashuvlarni tanqid

qilib, ushbu yo'nalishda yangi ilmiy metodologiyalarni qo'llash zarurligini asoslaydi. Uning fikricha, ayollar tadbirkorligini faqat iqtisodiy faoliyat sifatida emas, balki ijtimoiy va institutsional jarayonlar bilan uzviy bog'liq tizim sifatida o'rganish lozim.

Brush va hammualliflar (2018) ayollar tadbirkorligi bo'yicha ilmiy tadqiqotlarning yangi yo'nalishlarini shakllantirib, institutsional, madaniy va moliyaviy omillarning ayollar biznes faolligiga ta'sirini keng tahlil qilgan. Ularning tadqiqotlarida ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda davlat siyosati, ta'lim tizimi, biznes infratuzilmasi va moliyaviy xizmatlarning o'rni muhim ekanligi ko'rsatib berilgan.

Naila Kabeer (2015) gender tengligi, mehnat bozori va kambag'allik o'rtasidagi bog'liqlikni tahlil qilib, ayollar iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirish kambag'allikni qisqartirishning muhim omillaridan biri ekanligini ta'kidlaydi. Uning ilmiy qarashlariga ko'ra, ayollarni tadbirkorlik faoliyatiga keng jalb qilish orqali iqtisodiy inklyuzivlikni oshirish va ijtimoiy tenglikni mustahkamlash mumkin.

OECDning "Women in Business and Leadership" (2021) hisobotida ayollar tadbirkorligini rivojlantirish iqtisodiy o'sish va mehnat unumdorligini oshirishga xizmat qiluvchi muhim omil sifatida baholangan. Hisobotda ayollarning biznesdagi ishtirokini kengaytirish uchun moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini yaxshilash, biznes ta'limini rivojlantirish hamda institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish zarurligi qayd etilgan.

Amin (2020) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda ayollar tadbirkorligining iqtisodiy o'sishga ijobiy ta'siri empirik jihatdan asoslangan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, ayollar biznes faolligining ortishi yangi ish o'rinlari yaratilishi, daromadlar oshishi va kambag'allik darajasining pasayishiga xizmat qiladi. Shu bois ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan institutsional mexanizmlarni takomillashtirish iqtisodiy siyosatning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda.

Yuqoridagi ilmiy yondashuvlar va nazariy qarashlar O'zbekistonda ayollar tadbirkorligini rivojlantirish hamda kambag'allikni qisqartirishga qaratilgan institutsional mexanizmlarni takomillashtirish masalasini kompleks tarzda o'rganish uchun muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Ayniqsa, moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimlari, normativ-huquqiy baza, biznes infratuzilmasi va gender tengligini ta'minlashga qaratilgan davlat siyosatining o'zaro uyg'unligini kuchaytirish ushbu yo'nalishdagi samaradorlikni oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotning metodologik asosini ayollar tadbirkorligini rivojlantirish, institutsional iqtisodiyot, kambag'allikni qisqartirish hamda iqtisodiy rivojlanish nazariyalari tashkil etadi. Tadqiqot davomida ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning mavjud institutsional mexanizmlarini tahlil qilish va ularning kambag'allikni qisqartirishdagi samaradorligini baholashga qaratilgan ilmiy yondashuvlardan foydalanildi.

Tadqiqot obyekti sifatida O'zbekistonda ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash tizimi va uning kambag'allikni qisqartirishga ta'sir etuvchi institutsional mexanizmlari tanlandi. Tadqiqot predmeti esa ayollar tadbirkorligini rivojlantirish jarayonida davlat siyosati, moliyaviy institutlar, tadbirkorlikni rag'batlantirish mexanizmlari va ularning iqtisodiy samaradorligi bilan bog'liq iqtisodiy munosabatlardan iborat.

Tadqiqot jarayonida ilmiy bilishning bir qator usullaridan foydalanildi. Xususan:

- tahlil va sintez usuli — ayollar tadbirkorligini rivojlantirishning nazariy asoslari hamda institutsional mexanizmlarini o'rganishda;
- qiyosiy tahlil usuli — xalqaro tajriba va O'zbekiston amaliyotini taqqoslashda;
- tizimli yondashuv usuli — ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning institutsional tizimini kompleks baholashda;
- statistik tahlil usuli — ayollar bandligi, tadbirkorlik subyektlari soni va kambag'allik ko'rsatkichlari dinamikasini o'rganishda;
- induktiv va deduktiv yondashuvlar — umumiy ilmiy xulosalar chiqarishda;
- ekonometrik tahlil elementlari — ayollar tadbirkorligi ko'rsatkichlari bilan kambag'allik darajasi o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlashda qo'llanildi.

Tadqiqotning axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi davlat statistika organlari ma'lumotlari, normativ-huquqiy hujjatlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari, ilmiy maqolalar va iqtisodchi olimlarning ilmiy ishlari tashkil etdi.

Mazkur metodologik yondashuv ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning mavjud institutsional mexanizmlarini kompleks baholash hamda ularni takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan xulosalar ishlab chiqish imkonini beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonda so'nggi yillarda aholi bandligini ta'minlash, kambag'allikni qisqartirish va xotin-qizlarning iqtisodiy faolligini oshirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Shu nuqtayi nazardan ayollar tadbirkorligini rivojlantirish bo'yicha turli institutsional mexanizmlar shakllantirildi va amaliyotga joriy etildi.

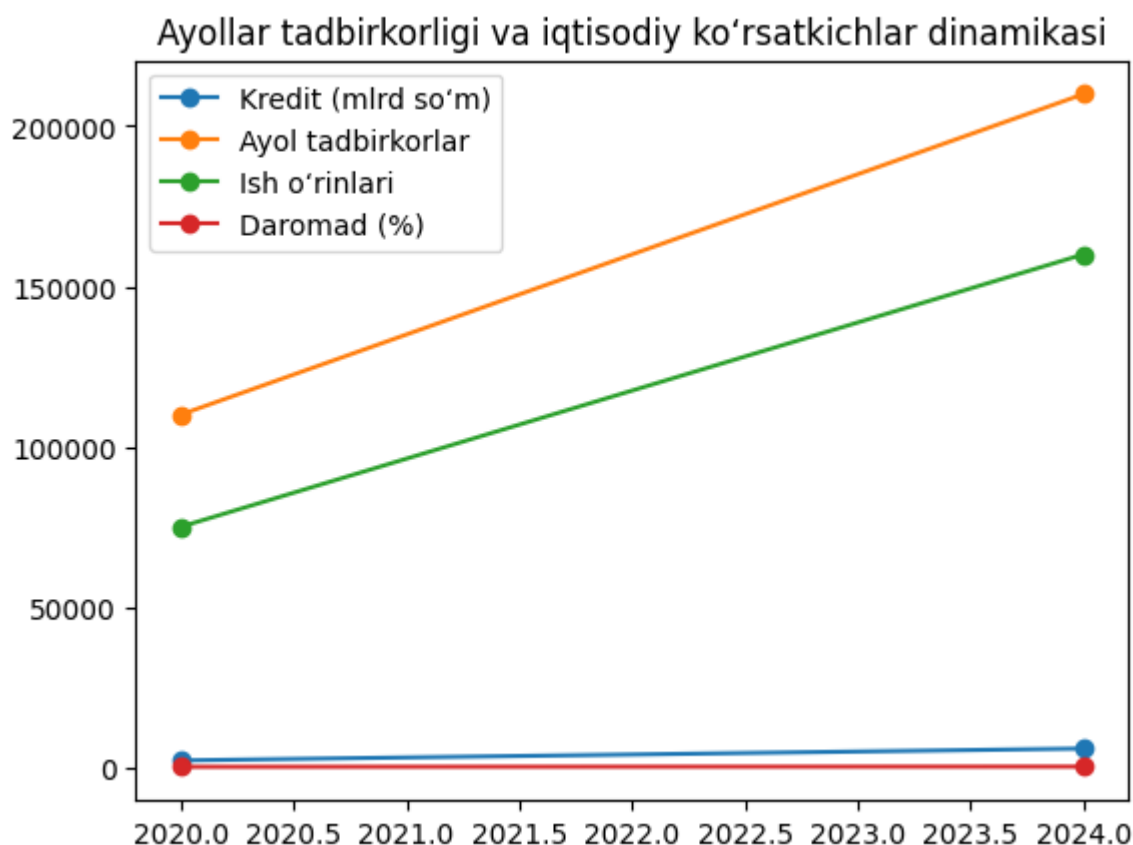
Mavjud institutsional mexanizmlarni tahlil qilish natijasida ularni bir nechta asosiy yo'nalishlarga ajratish mumkin:

Birinchi yo'nalish — moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari. Ushbu yo'nalishga imtiyozli kreditlar, subsidiyalar, grantlar va moliyaviy yordam vositalari kiradi. Moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarining kengayishi ayollarning biznes tashabbuslarini amalga oshirish imkoniyatlarini oshiradi hamda yangi ish o'rinlarini yaratishga xizmat qiladi.

Ikkinchi yo'nalish — tashkiliy va institutsional qo'llab-quvvatlash mexanizmlari. Mazkur tizim tadbirkorlikni rivojlantirish markazlari, maslahat xizmatlari, biznes-inkubatorlar va kasbiy tayyorgarlik dasturlarini qamrab oladi.

Uchinchi yo'nalish — normativ-huquqiy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari hisoblanadi. Mazkur mexanizmlar ayollar uchun qulay biznes muhitini shakllantirish, ularning huquq va manfaatlarini himoya qilish hamda tadbirkorlik faoliyatiga kirishdagi ma'muriy to'siqlarni kamaytirishga xizmat qiladi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash tizimining rivojlanishi aholi daromadlarini oshirish, oilalarning iqtisodiy faolligini kuchaytirish va yangi ish o'rinlarini yaratishga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, hududlar kesimida moliyaviy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini yanada kengaytirish, biznes yuritish ko'nikmalarini rivojlantirish va institutsional mexanizmlarni takomillashtirish tizim samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi muhim omillar sifatida namoyon bo'lmoqda (1-rasm).

1-rasm. Ayollar tadbirkorligi va iqtisodiy ko'rsatkichlar dinamikasi¹

Tadqiqot natijalari asosida ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash tizimida moliyaviy, institutsional va tashkiliy mexanizmlarning o'zaro integratsiyasini kuchaytirish zarurligi aniqlandi. Shuningdek, hududiy xususiyatlarni inobatga olgan holda maqsadli qo'llab-quvvatlash dasturlarini ishlab chiqish va raqamli

1 Manba: muallif ishlanmasi

texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish tizim samaradorligini oshirishga xizmat qilishi asoslandi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ayollar tadbirkorligini rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash mamlakatda kambag'allikni qisqartirish, aholi daromadlarini oshirish hamda bandlikni ta'minlashning muhim iqtisodiy mexanizmlaridan biri hisoblanadi. Ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish nafaqat individual daromadlar o'sishiga, balki oilalar farovonligini yaxshilash, yangi ish o'rinlari yaratish va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Tadqiqot davomida ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning mavjud institutsional mexanizmlari tahlil qilinib, ularning asosiy tarkibiy qismlari sifatida moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimi, tashkiliy-institutsional mexanizmlar, normativ-huquqiy baza hamda tadbirkorlik infratuzilmasi aniqlab berildi. Tahlillar natijasida mavjud tizimning ijobiy natijalari bilan bir qatorda, hududlar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirish, biznes ko'nikmalari va axborot ta'minoti darajasini yanada oshirish tizim samaradorligini mustahkamlashga xizmat qilishi aniqlandi.

Tadqiqot natijalariga asoslanib quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi:

Ayollar tadbirkorligini moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish va imtiyozli kreditlash mexanizmlarining qamrovini kengaytirish maqsadga muvofiq.

Hududlar kesimida ayollar tadbirkorligini rivojlantirishga qaratilgan differensial yondashuv asosida maxsus dasturlar ishlab chiqish zarur.

Tadbirkorlik faoliyatini boshlash va rivojlantirish uchun biznes ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan ta'lim dasturlari va konsalting xizmatlarini kengaytirish lozim.

Ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash tizimida raqamli texnologiyalar va elektron platformalardan foydalanish imkoniyatlarini oshirish tavsiya etiladi.

Ayollar tadbirkorligini rivojlantirishning kambag'allik darajasiga ta'sirini baholovchi monitoring va indikatorlar tizimini ishlab chiqish zarur.

Umuman olganda, ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashning institutsional mexanizmlarini takomillashtirish mamlakatda kambag'allikni qisqartirish, iqtisodiy o'sishni jadallashtirish hamda aholi farovonligini oshirishning muhim omillaridan biri sifatida xizmat qilishi asoslandi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Schumpeter J. A. The Theory of Economic Development. Harvard University Press, 1934.
2. Kirzner I. M. Competition and Entrepreneurship. University of Chicago Press, 1973.
3. Drucker P. F. Innovation and Entrepreneurship. Harper & Row, 1985.
4. Sen A. Development as Freedom. Oxford University Press, 1999.
5. Yunus M. Creating a World Without Poverty. PublicAffairs, 2007.
6. North D. C. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge University Press, 1990.
7. World Bank. Global Gender Gap Report 2024. Washington DC.
8. World Bank. Poverty and Shared Prosperity Report. 2022.
9. UN Women. Women's Entrepreneurship Development Report. 2023.
10. International Labour Organization (ILO). Women and Men in the Informal Economy. Geneva, 2023.
11. OECD. Gender Equality and Inclusive Growth. Paris, 2022.
12. Asian Development Bank. Women Entrepreneurship in Central Asia. Manila, 2021.
13. Global Entrepreneurship Monitor (GEM). Women's Entrepreneurship Report. 2023.
14. UNDP. Human Development Report. 2024.
15. Karimov I. A. O'zbekiston iqtisodiy islohotlari va rivojlanish yo'li. Toshkent, 2017.
16. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent, 2021.
17. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. Gender va bandlik statistikasi. 2024.
18. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi hisobotlari. 2023–2025.
19. Ahl H. Why Research on Women Entrepreneurs Needs New Directions. Entrepreneurship Theory and Practice, 2006.
20. Brush C. et al. Women Entrepreneurs: Moving Frontiers of Research. 2018.
21. Kabeer N. Gender, Labour Markets and Poverty. 2015.
22. OECD. Women in Business and Leadership. 2021.
23. Amin M. Female Entrepreneurship and Economic Growth. World Bank Policy Paper, 2020.
24. Aidis R., Estrin S. Institutions and Entrepreneurship Development. Journal of Business Venturing, 2014.
25. Estrin S., Mickiewicz T. Institutions and Female Entrepreneurship. Small Business Economics, 2019.
26. Hechavarría D. M. Culture, Gender and Entrepreneurship. Small Business Economics, 2016.
27. Brush C., Greene P., Gatewood E. Women Entrepreneurs and Institutional Context. 2019.
28. OECD. Enhancing Women's Economic Empowerment. 2023.

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100